

ამ უაღრესად საგულისხმო გამოცვენის საზეიმო გახსნისას, რომელსაც დიდალი ხალხი დაესწრო, მათ შორის, ცნობილი საზოგადო, სამეურნეო და პარტიული მოღვაწები, სასულიერო პირები, საზოგადო-ბერიობის ფართო ფენების წარმომადგენლები, ეროვნული ბიბლიოთეკის ფონდების დეპარტამენტის დირექტორმა **ლევან თაქ-თაქეშვილმა** აღნიშვნა:

— აქეამად ბიბლიოთეკაში მეტად მნიშვნელოვანი პროექტი „ციფრული ფოტომატიანე“ ხორციელდება, რომელის ერთ-ერთი ნაწილი ვასილ მუავანაძის ცხოვრების ამსახველი ფოტოების ერთი ნაწილის გამოყენაა. პროექტის მიზანია, რომ ყველა ქართულ ოჯახში დაცული ფოტოს ურაოები ციფრულ ფორმატში გადავიყენოთ, შემდგომ ინტერნეტში განვათავსოთ და ამით ყველასთვის ხელმისაწვდომი გავხადოთ. თავდაპირველდა ეს პროექტი მცირე ფორმატით ხორციელდებოდა, ახლა კი შესძამის ინტერნეტ-საიტზე უკვე 60 ათასი ფოტოა განთავსებული და, ვიმედოვნებთ, ნლის დამლევისთვის მათი ოდენობა 100 ათასს გადააჭარბებს.

ს წორედ ამ პროექტის განსორციელებას-
თან დაკავშირებით მიგმართეთ ვასილ მუა-
ვანაძის ქალიშვილს ნინოს, რომელმაც მამის
მთელი ფოტოარქივი დაგვითმო, რომელიც
გაციფრეთ და ინტერნეტში განვათავსეთ.
შემდგომ თანხმობა გთხოვთ ვასილ მუავა-
ნაძის მოღვაწეობის ამსახველი გამოფენის
მოწყობის თაობაზე, რომლის გახსნა 8 მა-
ისს გადაეცემოდა და ვინაიდან ეს ფაზიზმზე
გამარჯვების დღეა, ვასილ მუავანაძე კი დი-
დი სამამულო ომის ერთ-ერთი გამორჩეული
მონანი იყო, რომელიც ბრძოლის ერთ-
ერთ უმძიმეს უბანზე, ლენინგრადის ბლო-
კადის პირობებში მეუღლესთან ვიქტორი-
ასთან ერთად იბრძოდა.

A black and white photograph showing a group of men standing outdoors. On the left, two men are visible from the side; the man closer to the camera wears a light-colored blazer over a white shirt. In the center, there is a framed black and white portrait of a man in a military uniform, standing in front of a background of birch trees. To the right of the portrait, another man stands with his hands in his pockets, looking towards the left. The background shows other people and some buildings.

ვასილ გუავანაძე - სახელმწიფო მოღვაწე, ერთს გვილი

უნდა გავიაზროთ. ვასილ მუხავაძე კი საქართველოს საბჭოო კერიობდის ერთ-ერთი კაშაშა ვარსკლავია, რომელსაც ქვეყნის სათავეში ყოფნა უმძიმეს დროს მოუწია. – ეროვნული ბიბლიოთეკის საგამოფენო დარბაზში მამის ფოტოარქივის გამოფენა 8-9 მაისს იმიტომ დაგამთხვიერ, რომ სამარმელიც 1953-1972 წლებში მამას საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდივნად მუშაობას ესება რა გაკეთდა იმხასად ქვეყნაში კულტურის მეცნიერების, მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, სპორტის სფეროებში.

ცისითადან თუ სუბლიკური სატელი გამოიყენება მუშაობს, ამდენად, ახალი გამოცემა, ვერე-
დოვნებთ, წლის მინუტულისტვის გამოვა.
ამჟამად კი ფეისბუქის გვერდზე „ვასილ მუ-
კრიაძე“ დიდალი საინტერესო მასალა დევს,

მაც მითხრა, მრავალი ღირსეული პიროვნებაა – პაოლო იაშვილი, ტიციან ტაბიძე, მიხეილ ჯავახიშვილი, სსვები, რომლებიც უსამართლოდ რეპრესირებულნი არიან და იქნებ მთა რეაბილიტაციაზე ვიფიქროთო... ჰოდა, სწორედ საქართველო იყო პირველი რესპუბლიკა, სადაც 1930-იან წლებში რეპრესირებულთა რეაბილიტაცია განხორციელდა, ვასილ მუავანაძე კი ამ საქმის მოთავე, მისი შემოქმედი გახლდათ.

მეორე ამბავი კი ჩემმა მასნავლებელმა, აკა-დემიკოსმა შალვა ამირანაშვილმა ერთ-ერთი წიგნის რედაქტორებისას მიაბიძ: 1963 წელს, როცა საბჭოთა კავშირს ნიკიტა ხრუშჩოვი მეთაურობდა, ჩვენი ეროვნული საგანძუროს ერთ-ერთი მარგალიტი ხახულის ტრაპატიხი ვიღაც ა მერიკელმა მდიდარმა იყიდა, მოსკოვიდან მას კულტურის სამინისტროს ნარმომადგენელი ჩამოჰყვა ხატის ნასაღებად. ბატონი შალვა იმხანად საქართველოს ხელოვნების მუზეუმის დირექტორი გახლდათ და, სხვა ვერაფერი რომ ვერ მოვიფირე, ვასილ მუვანძეს დავურევეკო. სხვათა შორის, ბატონი ვასილი ტელეფონს პირადად პასუხისმგებლად, ქუჩაშიც დაცვის გარეშე დადაღიდა. ბატონი ვასილი ამ ამბობთ დიდად შეწუხდა, მერე ვითხია, ამჟამად ტრიატჩის სადა არის, მე ვუთხარი, სეიფში მაქსე ჩა-კეტილი-მეტექი. პოდა, ჩაკეტე ეგ სეიფი საგულდაგულოდ და ერთი კვირით ქალაქიდან წადიო, მიითხრა, შემდეგ თავად საგანგებოდ წავიდა მოსკოვში და საქმე ისე მოაგვარა, რომ უკვე გაყიდული ხატი ერს შეუნარჩუნა... ამიტომაც ყველას უნდა გვახსოვდეს, რომ ეს საშეილიშვილო საქმე ვასილ მუვანძესის გაკეთებულია. ამდენად, როცა კეთილ ადამიანებს ჩამოვთვლით, როცა ისტორიაში ლირსეულ პიროვნებებზე ვიღაპარაკებთ, მათ შორის ერთ-ერთი პირველთაგანი ვასილ მუვანძესის სახელი უნდა ვახსენოთ, რომლის ქვეყნის მესაჭიდე ყოფნის დროს საქართველო დამშვიდებული იყო, ადამიანებს შორის შუამავალი კი სიყვარული იყო.

ଦ୍ୱାତ୍ରିନ୍ ବାସିଲି ମ୍ହାବାନାଦିଳ୍ କିରଣ୍ଵନ୍ଦେବିଳ୍, କ୍ଷେତ୍ରନିଲ୍ ବିନାଶ୍ରୀ ମିଳ ଅମଗ୍ଲା ଏବଂ ମାସତାନ ଏବଂ
ବିନ୍ଦୁପାରି ଶ୍ରେଷ୍ଠେଦର୍ବେଳୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ ଏବଂ ମିଳିର୍ବେ ଶା-
ଖୋଗାଧରେବା ଆଶ୍ରେ ଉପରେ ମ୍ହେଜ୍ଜେ ଶ୍ରେରାଜୁମିଥା,
ଜ୍ଞାନମ୍ବେର ପାତ୍ରୀଳିମା, ପାକ୍ୟୁର ଗୁଣଶ୍ଵାମ, ଗୁ-
ରାନନ୍ଦା ଗାଢ଼ୁନାଇମ, ଫାଗିତ ଶାନଦାର୍କେମ, ଲାଦନ
ପାତ୍ରୀଳିମ ଏବଂ ପାତ୍ରାନନ୍ଦିଲ ମାରଗୁବାନମା. ତାତୋହୁଲ-
ମା ମାତ୍ରାକନ୍ଦିମା ଫୁଲି ଶିତକାନିତ ଏବଂ ପାତ୍ରୀଳିମିତ୍ତେ
ମିଳି ଗାମନ୍ଦବାତ୍ରିଗିତ ଲାନ୍ଦିଶିଳ୍ପିନା ମିଳି ଲ୍ବାନ୍ତଲ୍ଲି କ୍ଷେତ୍ର-
ନିଲ୍ ମିଥରନୀନନ୍ଦେଲ ଅଳମ୍ଭେନ୍ଦ୍ରଲକ୍ଷଣାଶି,
ଶାବାଲ୍କେ ମେୟରନ୍ଦେବିଳ୍ ଏବଂ ଲାନରନ୍ଦୀନ୍ଦେବା-ଅୟାଶ୍ଵେ-
ଦାଶି, ଶାଖୋଗାଧରେବର୍ଣ୍ଣିତ ପ୍ରେକ୍ଷଣବେଳୀ ଏଲମାଗ-
ଲିନଦାଶି, ଶ୍ଵେତାଶିକ୍ଷାବା ଶଫ୍ତେରନାଶି, ମାତ ଶିରନିଲ୍,
ଶାବାଲ୍କେ ମେୟରନ୍ଦେବାଶି, କୁଣ୍ଡଲିତୁରାଶି,
ଶିମରକ୍ଷିତି ଅମାଗି, ରିଲ୍ ଶାଖୁଚ୍ବେଳନ ଏବଂ ଶିତୁରି
ତୁନ୍ଦନାପ ତବିଲିନିଲ୍ 1500 ଲାଲିଶ ଏବଂ ଶିତା
ରୁଷସତାବେଲିଲ୍ 800 ଲାଲିଶ ଉପରେ ଏବଂ ଲାନିଶ-
ବା ପ୍ରିଯ.

— საკუთარი ისტორიის ყველა მონაკვეთის
ცოდნა ქვეწის თთოვეული მოქალაქის უწი-
ნარესი ვალია, თორემ გაპვეთილი ვინც არ
იცის, საქმეს სწორედ ის ურევსო, — ბატონ
ლადო კახაძის ეს სიტყვები გახლდათ გამოს-
ვლების ერთგვარი რეფრენიც და დასკვნაც.
დასასრულ მამისადმი გამოხატული ყუ-
რადღებისა და პატივისცემისთვის დამსწრე
საზოგადოებას მაღლობა ვასილ მუკანაძის
ქალიშვილმა ნინო მუკანაძემ გადაუხადა, რის
შემდგომ არქივის მოკლე დოკუმენტური კი-
ნიფრაგმენტი აჩვენეს, რომელიც ვასილ მუკ-
ანაძის საზოგადოებრივი მიღლვან ეობას
ერთ-ერთ მონაკვეთს, კერძოდ, ნიკიტა ხრუშ-
ჩივის საქართველოში ბოლო ვიზიტს ასახავს.

